

Verdienmogelijkheden in Landschappen van Allure

Van decentraal natuurbeleid

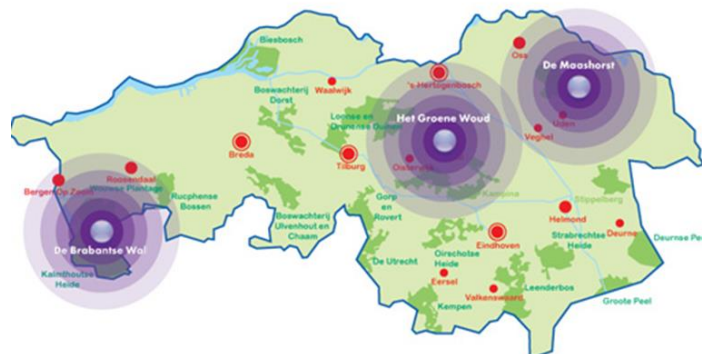
De rijksoverheid heeft ruim 5 jaar geleden het natuurbeleid gedecentraliseerd. Er is een akkoord gesloten om de verantwoordelijkheid voor het natuurbeleid over te dragen van het rijk naar de provincies. Dit gaf een omslag in het natuurbeleid. Nieuwe thema's als het *groen-economisch denken* en de waarde van natuur voor *het maatschappelijk welzijn* kwamen steeds meer centraal te staan, naast het thema biodiversiteit.

Via uitnodigingsbeleid

De provincies hebben andere overheden, maatschappelijke organisaties, ondernemers en onderwijs uitgenodigd om samen met hen initiatieven te starten. Dit plaatst natuur- en terrein beherende organisaties, landschapsbeheerders en particuliere grondbezitters voor uitdagende vragen. Wat zijn slimme manieren om vernieuwing van natuur en landschap en het beheer te financieren? Kunnen we daarbij gebruik maken van de energie in de samenleving? Wil het bedrijfsleven participeren en co-financieren?

Naar groen-economisch handelen

De nieuwe natuurvisie van de provincie Noord-Brabant sluit aan bij bovenstaande koers. Deze provincie heeft de ambitie om samen mét gebiedspartners in het veld een beweging te realiseren naar groen-economisch denken. Met de investeringsregeling [Landschappen van Allure](#) (LvA, 2013) wil de provincie eigenaarschap en eigen verantwoordelijkheid van de regio voor landschap en natuur stimuleren. De pijlers onder deze regeling vormen het versterken van het landschap, participatie, innovatie en verdienmogelijkheden.

Landschappen van Allure richt zich op de regio's De Brabantse Wal, Het Groene Woud en De Maashorst

Samen investeren!

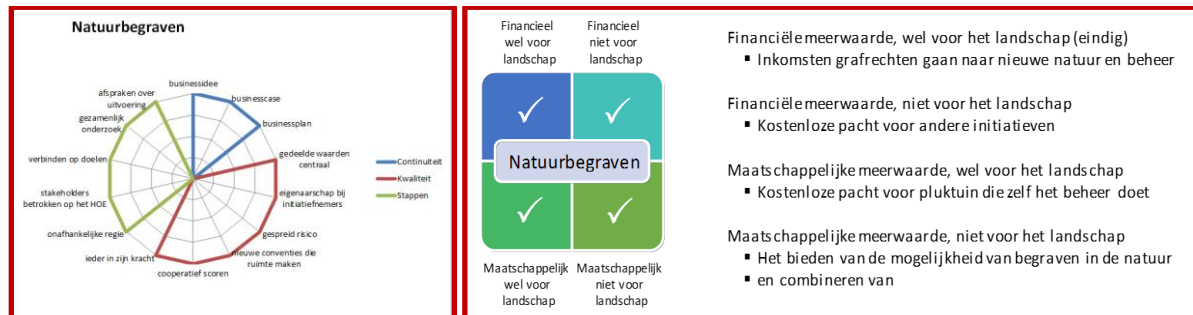
Met Landschappen van Allure hebben de provincie (€56 miljoen) en de drie regio's (€75 miljoen) samen fors geïnvesteerd met €131 miljoen. De investeringsregeling is daarbij 'een versneller' in het proces: een duwtje in de goede richting. Inwoners, ondernemers en overheden samen hebben ruim 50 voorstellen voor projecten ingediend. Het realiseren van (nieuwe) verdienmogelijkheden is een uitdagend onderdeel in de voorstellen.

Methodiek 'op maat'

ORG-ID (Caroline van de Veerdonk en Robert de Graaff) heeft medio 2016 een verkenning uitgevoerd naar de stand van zaken van (terug)verdienmogelijkheden voor landschap en natuur in LvA-projecten. Samen met de penvoerders van acht programma's

hebben we 30 projecten met interessante verdienmogelijkheden geselecteerd. Met een 'op maat' ontwikkelde methodiek brachten we de continuïteit, de kwaliteit en de stappen in zicht. Het spinnenweb model links in de figuur is een visualisatie van deze drie criteria.

We hanteerden *meervoudige waardecreatie* (financiële én maatschappelijke meerwaarde) als integrale benadering van verdienmogelijkheden. Deze financiële en maatschappelijke meerwaarde brachten we per project in beeld. Een uitgewerkte matrix voor meervoudige waardecreatie van het project Natuurbegraven vind je in het rechterdeel van de figuur.

Van elkaar leren

De verkenning van ORG-ID leverde krachtige, nieuwe inzichten op. Ten eerste de mogelijke versnellers voor verdienmogelijkheden: publiek-private samenwerking, maatschappelijk ondernemerschap (MVO), sterke innovatiekracht, eenvoudige uitlegbaarheid en al gestart vóór de LvA-regeling. Ten tweede bleek dat in LvA-projecten verdienmogelijkheden (nog) niet bovenaan de agenda staan. Om van elkaar te leren hebben we tien projecten met veel belovende verdienmogelijkheden geselecteerd. Die kunnen als inspiratie dienen voor andere initiatieven.

Inspiratie voor 'verdienmogelijkheden'

Onze conclusie is dat het in de praktijk realiseren van innovatieve verdienmogelijkheden voor landschap en natuur zeker mogelijk is! Wél vraagt het om maatschappelijk ondernemerschap: met aandacht voor continuïteit (geld), kwaliteit (mens, maatschappij) én stappen (planeet, duurzaamheid).

De opdracht is eind 2016 afgesloten met een ronde tafel waaraan extern deskundigen en direct betrokkenen deelnamen. De deskundigen hebben aanvullende adviezen ingebracht die zijn verwerkt in de rapportages.

De bevindingen zijn in beeld gebracht in zes zelfstandig leesbare bouwsteen rapportages:

- beschrijvingen en adviezen voor 30 geselecteerde LvA-projecten;
- beschrijvingen en adviezen voor de 8 programma's van LvA;
- de succesfactoren en belemmeringen;
- generieke conclusies en aanbevelingen;
- inspirerende projecten met verdienmogelijkheden voor het landschap;
- adviezen aan de provincie.

De regio's zelf en de provincie gaan samen stappen verder zetten met de resultaten van de verkenning in de hand. Het vraagt ontwikkeltijd om innovatieve meervoudige waardecreatie voor natuur en landschap in de praktijk te brengen.

Voor meer informatie: veerdonk@org-id.org (projectleider) en graaff@org-id.org.